

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 56.285/1
van 4 juni 2014

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'houdende de
definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk
uitvoeringsplan afbakening regionaalstedelijk gebied
Hasselt-Genk'

Op 5 mei 2014 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan afbakening regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 22 mei 2014. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Marc RIGAUX, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pierrot T’KINDT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 4 juni 2014.

*

1. Rekening houdend met het tijdstip waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht van de regering op het feit dat de verkiezingen van 25 mei 2014 tot gevolg hebben dat de regering, sedert die datum, niet meer over de volheid van haar bevoegdheid beschikt. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast.
2. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

- 3.1. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “afbakening regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk” definitief vast te stellen.
- 3.2. Het plangebied omvat verschillende afzonderlijke deelgebieden, aangegeven op de onderscheiden deelplannen van het als bijlage Ia bij het ontworpen besluit gevoegde grafisch plan. Voor die deelgebieden wordt een veelheid aan stedenbouwkundige voorschriften vastgesteld, die betrekking hebben op uiteenlopende categorieën van gebiedsaanduiding en zijn opgenomen als bijlage II bij het ontworpen besluit.

Gelijktijdig met het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zijn tevens onteigeningsplannen en onteigeningstabellen opgemaakt, die bijlage Ib bij het ontworpen besluit vormen.

Bij het ontworpen besluit wordt voorts machtiging verleend aan de steden Hasselt en Genk, alsook aan het Agentschap Wegen en Verkeer, afdeling Limburg, dat optreedt voor rekening van het Vlaamse Gewest, om voor specifieke deelgebieden van het plan de gronden opgenomen in de betreffende onteigeningsplannen te onteigenen met toepassing van de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden (artikelen 2, 3 en 4 van het ontworpen besluit).

Ten gunste van de voornoemde steden worden voor bepaalde percelen in sommige deelgebieden ook voorkeurechten ingesteld (artikelen 5 en 6 van het ontworpen besluit), onder voorwaarden die nader worden omschreven in de stedenbouwkundige voorschriften.

- 4.1. Rechtsgrond voor de ontworpen regeling wordt hoofdzakelijk geboden door artikel 2.2.7, § 7, eerste lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: de Codex), met toepassing waarvan de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan binnen honderdtachtig dagen na het einde van het openbaar onderzoek definitief vaststelt.

4.2. Daarnaast vindt het ontworpen besluit rechtsgrond in:

- artikel 13, §§ 1 en 3, van het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’, voor zover met bepaalde stedenbouwkundige voorschriften wordt voorzien in maatregelen gericht op de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijke milieu en de landschapswaarden, alsook op het regelen van de toegang tot en het gebruik van het natuurlijke milieu, en voor zover daarbij de uitvoering van bepaalde activiteiten wordt onderworpen aan voorwaarden of wordt verboden;¹
- artikel 27, § 3, eerste lid, van het decreet van 21 oktober 1997, voor zover in het plan in overdruk natuurverwevingsgebied wordt aangeduid;²
- artikel 28 van het decreet van 21 oktober 1997, voor zover met de stedenbouwkundige voorschriften in natuurverwevingsgebied wordt voorzien in maatregelen om de bestaande natuur te beschermen en te ontwikkelen;³
- artikel 36ter, § 2, eerste lid, van het decreet van 21 oktober 1997, voor zover valt aan te nemen dat met bepaalde stedenbouwkundige voorschriften wordt voorzien in maatregelen om elke verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijke milieu van habitats, alsook elke betekenisvolle verstoring van een beschermde soort, in een speciale beschermingszone, te vermijden;⁴
- artikel 8, § 1, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2003 ‘betreffende het integraal waterbeleid’, voor zover de stedenbouwkundige voorschriften maatregelen bevatten in het kader van de watertoets;⁵
- artikel 4.2.4 van het decreet van 27 maart 2009 ‘betreffende het grond- en pandenbeleid’, voor zover met bepaalde stedenbouwkundige voorschriften procentuele objectieven en voorschriften worden vastgesteld met betrekking tot de verwezenlijking van een bescheiden woonaanbod.⁶

5.1. Aangezien in het ontworpen besluit percelen worden aangeduid waar een recht van voorkoop geldt, en wordt bepaald welk bestuur met dat recht wordt begunstigd en welke

¹ Zie bijvoorbeeld de artikelen 1.1.3, vierde streepje, 1.2.1-1.2.2, 8.1.7, zevende lid, 8.4.1, 11.2.1, 15.1.6, eerste tot en met vierde streepje, 17.1.1, vierde lid, eerste streepje, 18.1.6, tweede streepje, en 19.2.1-19.2.3 van de stedenbouwkundige voorschriften.

² Zie de artikelen 13.1.4, eerste lid, en 16.1.4, eerste lid, van de stedenbouwkundige voorschriften, alsook de daarbij horende aanduidingen op het grafisch plan.

³ Zie de artikelen 13.1.1, 13.1.3, 13.1.4, tweede lid, en verschillende onderdelen van de artikelen 16.1.1, 16.1.2 en 16.1.4 van de stedenbouwkundige voorschriften.

⁴ Zie artikel 14.2.1 van de stedenbouwkundige voorschriften en de vermelding aan het begin van de toelichting erbij (“Het gebied sluit aan bij waardevolle natuurgebieden en heeft erg hoge ecologische en landschapswaarden. Het is wenselijk dat deze beschermd worden”).

⁵ Zie bijvoorbeeld de artikelen 1.1.3, vijfde en negende streepje, 1.2.3, 4.1.3, 4.2.1, vijfde lid, 4.3.3, derde lid, vijfde streepje, zesde en zevende lid, 4.3.6, vijfde lid, 6.2.5, 8.1.7, achtste lid, 8.4.2, 12.2.2, eerste lid, 13.2.7, *in fine*, 13.2.11, 13.2.12, en 17.1.2, zevende tot en met tiende lid, van de stedenbouwkundige voorschriften.

⁶ Zie bijvoorbeeld de artikelen 1.1.4 en 7.1.4 van de stedenbouwkundige voorschriften.

geldingsduur het recht heeft, wordt ook uitvoering gegeven aan artikel 2.4.1, eerste, derde en zevende lid, van de Codex.⁷

5.2. De definitieve vaststelling van de onteigeningsplannen (en de bijbehorende tabellen) die gelijktijdig met het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zijn opgemaakt, dient te worden gesitueerd in artikel 2.4.4, § 2, eerste lid, van de Codex, dat bepaalt dat een dergelijk onteigeningsplan onderworpen is aan dezelfde procedureregels als het opmaken van het ruimtelijk uitvoeringsplan.⁸

5.3. De machtigingen tot onteigening met toepassing van de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden, vervat in de artikelen 2, 3 en 4 van het ontworpen besluit, worden verleend met toepassing van artikel 2.4.3, § 2, eerste lid, van de Codex, gelezen in samenhang met artikel 2.4.7 van dezelfde codex.

6. In het derde en het vierde lid van de aanhef wordt respectievelijk verwezen naar de artikelen 27, derde lid, en 29, § 2, tweede lid, van het decreet van 16 april 1996 ‘betreffende de landschapszorg’ en naar artikel 17, § 3, eerste lid, van het voornoemde decreet van 21 oktober 1997. Die bepalingen strekken het ontworpen besluit evenwel niet tot rechtsgrond.⁹

VORMVEREISTEN

7. De zogenaamde plan-MER-plicht wordt geregeld bij hoofdstuk II (“Milieueffectrapportage over plannen en programma’s”) van titel IV van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’, zoals het is vervangen bij het decreet van 27 april 2007.¹⁰

Uit artikel 4.2.1, eerste lid, van dat decreet volgt dat de regels inzake milieueffectrapportage over plannen (en programma’s) van toepassing zijn op ieder plan¹¹ dat het

⁷ Zie de artikelen 2.1.6, 5.1.6, 6.1.6, 7.1.6 en 8.1.6 van de stedenbouwkundige voorschriften.

⁸ In de betreffende onteigeningstabellen wordt wel beter “het Agentschap Wegen en Verkeer, afdeling Limburg, voor het Vlaamse Gewest” aangewezen als onteigenende instantie (in plaats van: “het Agentschap Wegen en Verkeer Limburg, van de Vlaamse Overheid”). Ook in artikel 4 van het ontworpen besluit wordt het best gepreciseerd dat de “afdeling Limburg” van het voornoemde agentschap optreedt.

⁹ In het betreffende ruimtelijk uitvoeringsplan wordt immers geen erfgoedlandschap in overdruk afgebakend en de stedenbouwkundige voorschriften ervan hebben dus ook geen betrekking op zulk een erfgoedlandschap, waardoor de eerstgenoemde decretale bepalingen niet relevant zijn. Evenmin worden er Grote Eenheden Natuur of Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling afgebakend met toepassing van de laatstvermelde decretale bepaling.

¹⁰ Decreet van 27 april 2007 ‘houdende wijziging van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van artikel 36ter van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu’. Bij besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 ‘betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma’s’ is het decreet van 27 april 2007 in werking gesteld op 1 december 2007.

¹¹ In artikel 4.1.1, § 1, 4°, van het decreet wordt “plan of programma” als volgt gedefinieerd: “plan of programma, met inbegrip van die welke door de Europese Unie worden medegefinancierd, alsook de wijzigingen ervan, dat:

a) door een instantie op regionaal, provinciaal of lokaal niveau wordt opgesteld en/of vastgesteld of dat door een instantie wordt opgesteld om middels een wetgevingsprocedure door het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering te worden vastgesteld;

kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project.¹² Uit artikel 4.2.1, tweede lid, van hetzelfde decreet volgt dat de regels inzake milieueffectrapportage over plannen (en programma's) van toepassing zijn op ieder plan waarvoor, gelet op het mogelijke effect op gebieden, een passende beoordeling vereist is uit hoofde van artikel 36ter, § 3, eerste lid, van het decreet van 21 oktober 1997.

Artikel 4.2.3 van het decreet van 5 april 1995 bepaalt onder meer het volgende:

“§ 1. Het plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, wordt, alvorens het kan worden goedgekeurd, aan een milieueffectrapportage onderworpen in de gevallen bepaald in dit hoofdstuk.

§ 2. Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, eerste lid, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat niet het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau, noch een kleine wijziging inhoudt, moet een plan-MER worden opgemaakt, wanneer:

1° het plan of programma betrekking heeft op landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme, ruimtelijke ordening of grondgebruik, en het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project opgesomd in bijlagen I, II en III van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage;

2° voor een ander plan of programma dan deze vermeld onder 1°, de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, niet aantoont dat dit plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten.

§ 3. Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1 onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau of een kleine wijziging inhoudt, moet geen plan-MER worden opgemaakt voor zover de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, aantoont dat het plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten.”

en

b) op grond van decretale of van bestuursrechtelijke bepalingen is voorgeschreven.”

¹² Krachtens artikel 4.1.1, § 1, 5°, van het decreet wordt onder “project” verstaan:

“a) een voorgenomen vergunningsplichtige activiteit of een vergunningsplichtige activiteit die moet worden hervergund bij het verstrijken van de geldigheidsduur van de lopende vergunning en die bestaat uit:

- de uitvoering van bouwwerken, de totstandbrenging en in voorkomend geval de exploitatie van andere installaties, werkzaamheden of andere ingrepen in het milieu, inclusief de grondwaterwinningen en de ingrepen voor de ontginning van natuurlijke rijkdommen; of

- de exploitatie van een inrichting; dit is het hele door een exploitant beheerde gebied waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een of meer installaties, met inbegrip van gemeenschappelijke of bijbehorende infrastructuur of activiteiten;

of

b) een voorgenomen activiteit met negatieve gevolgen voor het milieu die wordt meegefinancierd door het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap in het kader van de internationale samenwerking.”

Uit wat voorafgaat volgt dat het ontworpen besluit in beginsel is onderworpen aan de plan-MER-plicht.

In de aanhef van het ontworpen besluit en in de toelichtingsnota wordt inzake de nakoming van de plan-MER-plicht verwezen naar het plan-MER dat op 3 juli 2013 is goedgekeurd door de dienst MER van de afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie.¹³ Dat plan-MER is bij het ontworpen besluit gevoegd als bijlage IIIC.

Tevens bevat de toelichtingsnota¹⁴ de verklaring bedoeld in artikel 2.2.2, § 1, tweede lid, van de Codex.¹⁵

8. In de aanhef van het ontworpen besluit en in de toelichtingsnota wordt vermeld dat een passende beoordeling is opgenomen in het plan-MER.¹⁶⁻¹⁷

9. Met toepassing van artikel 8, § 5, tweede lid, 1°, van het decreet van 18 juli 2003 is met betrekking tot het ontworpen plan de watertoets uitgevoerd, die eveneens is opgenomen in het plan-MER.¹⁸

¹³ Zie de aanhef van het ontworpen besluit, zevende verwijzing, alsook de tekst van de toelichtingsnota, p. 53, nr. 4.2.

¹⁴ Zie de tekst van die nota, p. 53-54, nr. 4.2, met verwijzing naar de tabellen die verder in de nota per deelgebied zijn opgenomen. Zie ook de aanhef van het ontworpen besluit, vijfde overweging.

¹⁵ Artikel 2.2.2, § 1, tweede lid, van de Codex luidt:

“In voorkomend geval wordt de verklaring, vermeld in artikel 4.2.11, § 4, eerste lid, 2°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid opgenomen in een toelichtingsnota bij het ruimtelijk uitvoeringsplan.”

Artikel 4.2.11, § 4, eerste lid, 2°, van het decreet van 5 april 1995, waarnaar in de voormelde bepaling wordt verwezen, luidt:

“Wanneer een plan of programma wordt vastgesteld, moet de initiatiefnemer de instanties, vermeld in artikel 4.2.11, § 2, het publiek en elke uit hoofde van artikel 4.2.11, § 2, tweede lid, geraadpleegde instantie, gewest of Lid-Staat van de Europese Unie in kennis stellen van de volgende documenten:

(...)

2° een verklaring die samenvat:

a) hoe de milieuoverwegingen in het plan of programma werden geïntegreerd;

b) hoe rekening werd gehouden met het overeenkomstig artikel 4.2.10 goedgekeurde plan-MER en de overeenkomstig artikel 4.2.11, § 1 en § 2, gegeven adviezen en het resultaat van de grensoverschrijdende raadpleging;

c) de redenen waarom is gekozen voor het plan of programma zoals het is aangenomen, en dit in het licht van de andere redelijke alternatieven die zijn behandeld;

(...)”.

¹⁶ Bedoeld wordt een passende beoordeling in de zin van artikel 36ter, § 3, van het decreet van 21 oktober 1997, die overeenkomstig het zesde lid van die paragraaf in het plan-MER wordt geïntegreerd.

¹⁷ Zie de aanhef van het ontworpen besluit, tiende verwijzing en vijfde overweging, en de tekst van de toelichtingsnota, p. 54, nr. 4.3.

¹⁸ Zie de aanhef van het ontworpen besluit, negende verwijzing en vierde en vijfde overweging, alsook de tekst van de toelichtingsnota, p. 54, nr. 4.4.

10. Artikel 2.2.6, § 1, zesde lid, van de Codex luidt:

“Als het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan beantwoordt aan de criteria, bepaald in toepassing van artikel 4.4.1., § 2, van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen van het milieubeleid, stellen de door de Vlaamse regering aangewezen diensten ten laatste tijdens de plenaire vergadering dat het voorontwerp het voorwerp vormt van een ruimtelijk veiligheidsrapport, tenzij het voorontwerp zo wordt gewijzigd dat het niet meer aan de bedoelde criteria beantwoordt.”

Luidens artikel 4.4.1, § 2, van het decreet van 5 april 1995 stelt de Vlaamse Regering de criteria vast op basis waarvan de administratie beslist of de opmaak van een ruimtelijk veiligheidsrapport al dan niet vereist is.

Die criteria zijn, in de vorm van een stroomdiagram met toelichting, opgenomen in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 26 januari 2007 ‘houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage’.

In de aanhef van het ontwerp en in de toelichtingsnota wordt verwezen naar een ruimtelijk veiligheidsrapport dat door de dienst Veiligheidsrapportering van de afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie is goedgekeurd bij beslissing van 13 augustus 2013. Dat ruimtelijk veiligheidsrapport is bij het ontwerp gevoegd als bijlage IIIId.¹⁹

11. De Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO) heeft op 25 september 2013 op grond van artikel 2.2.6, § 1, tweede lid, van de Codex advies uitgebracht over het voorontwerp van het plan.

12. Voor het overige heeft het plan de in artikel 2.2.7 van de Codex bepaalde procedure doorlopen: de voorlopige vaststelling vond plaats bij besluit van de Vlaamse Regering van 6 december 2013 en het openbaar onderzoek liep van 20 december 2013 tot 17 februari 2014.²⁰

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

13. Uit de bespreking van de rechtsgrond volgt dat in de aanhef van het ontworpen besluit de verwijzing naar de rechtsgrond biedende bepalingen dient te worden aangepast.

¹⁹ Zie de aanhef van het ontworpen besluit, achtste verwijzing en zevende overweging, en de tekst van de toelichtingsnota, p. 52, nr. 4.1.

²⁰ Zie de aanhef van het ontworpen besluit, twaalfde tot veertiende verwijzing.

Artikel 1

14. Aan het einde van artikel 1, derde lid, 1°, van het ontworpen besluit wordt beter geschreven “een overzicht van de conclusies van het planmilieueffectenrapport, de passende beoordeling, de watertoets en het ruimtelijk veiligheidsrapport;” (niet: “een overzicht van de conclusies van het onderzoek tot milieueffectrapportage en de watertoets en de conclusies van het ruimtelijk veiligheidsrapport;”).

Bijlage II – Stedenbouwkundige voorschriften

Algemene opmerking

15. Artikel 2.2.2, § 1, vierde lid, van de Codex bepaalt dat het grafisch plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden het plan van toepassing is en de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften verordenende kracht hebben. In het ontwerp zijn het grafisch plan en de stedenbouwkundige voorschriften opgenomen in respectievelijk bijlage Ia en II ervan, welke in artikel 1, tweede lid, van het ontwerp, overeenkomstig voornoemd artikel 2.2.2, § 1, vierde lid, als “normatieve delen” worden omschreven. De toelichting bij de stedenbouwkundige voorschriften heeft daarentegen geen verordenende kracht. In het ontwerp is die toelichting opgenomen in een “toelichtingsnota” (bijlage III), die in artikel 1, derde lid, van het ontwerp als “niet-normatief” wordt omschreven. Uit dit onderscheid volgt dat de bepalingen die zijn opgenomen in de toelichtingsnota, in tegenstelling tot de stedenbouwkundige voorschriften, slechts een verduidelijkende of concretiserende waarde hebben, in geen geval verordenend van aard zijn en bijgevolg niet in rechte afdwingbaar zijn.

Met dit onderscheid dient reeds rekening te worden gehouden bij het voorlopig vaststellen van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, met toepassing van artikel 2.2.7, § 1, eerste lid, van de Codex, gelet op het gegeven dat bij de definitieve vaststelling van het plan, ten opzichte van het voorlopig vastgestelde plan, nog slechts wijzigingen kunnen worden aangebracht die gebaseerd zijn op of voortvloeien uit de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde adviezen, opmerkingen en bezwaren (artikel 2.2.7, § 7, tweede lid, van de Codex). Hieruit volgt dat, bij de definitieve vaststelling van het plan, in de stedenbouwkundige voorschriften, die, overeenkomstig artikel 2.2.2, § 1, eerste lid, 2°, van de Codex, een onderdeel zijn van het plan, nog enkel wijzigingen kunnen worden aangebracht in voormelde zin.

Er dient te worden vastgesteld dat met het onderscheid tussen de verordenende en niet-verordenende delen van een plan niet steeds op een zorgvuldige wijze wordt omgegaan, nu de toelichtingsnota bij een plan dikwijls bepalingen bevat die, door de aangelegenheid waarop ze betrekking hebben en door de wijze waarop ze zijn geformuleerd, kennelijk bedoeld zijn om een verordenend karakter te hebben. Spijts het ogenschijnlijk verordenend karakter van deze bepalingen, dienen ze evenwel te worden aangemerkt als niet-normatief, aangezien ze slechts zijn opgenomen in de toelichting bij bedoelde stedenbouwkundige voorschriften en enkel de bepalingen die formeel opgenomen zijn in de stedenbouwkundige voorschriften als zijnde van verordenende aard kunnen worden beschouwd.

Een voorbeeld daarvan in het voorliggende plan zijn de bepalingen in verband met de voor bepaalde activiteiten en voorzieningen bestemde gebieden waarvoor in de stedenbouwkundige voorschriften als toetsingscriterium voor de toegelaten handelingen die nodig of nuttig zijn voor de realisatie van de bestemming, enkel melding wordt gemaakt van “zuinig ruimtegebruik” en bepaalde aandachtspunten die daarop betrekking hebben, terwijl in de toelichting wordt vermeld dat “niet alleen rekening [wordt] gehouden met het zuinig ruimtegebruik”, maar ook met nog drie andere toetsingscriteria.²¹

Bijzondere opmerkingen

Artikel 1.1.3

16.1. In artikel 1.1.3, derde streepje, van de stedenbouwkundige voorschriften wordt als een van de inrichtingsprincipes voor het betreffende gebiedsdeel gesteld dat het gefaseerd ontwikkeld moet worden.

Ter wille van de rechtszekerheid verdient het aanbeveling die fasering nader te preciseren, zoals in andere ontworpen stedenbouwkundige voorschriften het geval is.²²

16.2. Die opmerking geldt *mutatis mutandis* ook voor de artikelen 2.1.3, vijfde streepje, 3.1.3, vierde streepje en 5.1.3, derde streepje.

Artikel 2.1.6

17.1. Van de percelen waarop een recht van voorkoop van toepassing wordt gemaakt, dient melding te worden gemaakt in artikel 2.1.6 van de stedenbouwkundige voorschriften zelf, en niet in de (niet-normatieve) toelichting bij die voorschriften.

17.2. Dezelfde opmerking geldt voor de artikelen 5.1.6 en 6.1.6.

Artikel 4.1.3

18. In artikel 4.1.3 van de stedenbouwkundige voorschriften wordt slechts één inrichtingsprincipe vermeld. De inleidende zin van dat artikel en de bijbehorende toelichting dienen daarmee in overeenstemming te worden gebracht.

²¹ Zie de artikelen 10.1.6, 11.1.6, 12.1.4, 14.1.4, 15.1.4, 18.1.5 en 19.1.5 van de stedenbouwkundige voorschriften en de toelichting erbij in de tekst van de toelichtingsnota.

²² Zie bijvoorbeeld artikel 13.2.4 van de stedenbouwkundige voorschriften en de toelichting bij artikel 6.1.3, vijfde streepje, van die voorschriften.

Artikel 4.3

19. De toelichting bij artikel 4.3 van de stedenbouwkundige voorschriften, waar in het zesde lid een omschrijving wordt gegeven van “groepage”, spoort niet met het artikel zelf, waarin dat begrip niet voorkomt.

Artikel 7.1.8

20.1. Indien aan artikel 7.1.8 van de stedenbouwkundige voorschriften onder meer de bedoeling ten grondslag zou liggen dat de aanleg van een hoogspanningsleiding enkel mogelijk is voor zover die leiding bovengronds is, wat uit de erbij horende toelichting zou kunnen worden afgeleid, wordt dat het best in het artikel gepreciseerd.²³

20.2. Dezelfde opmerking geldt voor de artikelen 8.6, 13.6 (lees: “13.5”) en 16.1.6.

Artikel 8.2.2

21. De tekst van artikel 8.2.2 van de stedenbouwkundige voorschriften, waarin van de als overgangsbepaling toegelaten handelingen die nodig of nuttig zijn voor de bedrijfsvoering van landbouwbedrijven enkel “de oprichting van gebouwen” wordt uitgesloten, stemt niet volledig overeen met de toelichting bij dat artikel waarin wordt gewag gemaakt van “niet-toegelaten gebouwen en vergelijkbare constructies”.

Die discrepantie moet worden weggewerkt.²⁴

Artikel 8.4.1

22. De opgave in de toelichting bij artikel 8.4.1 van de stedenbouwkundige voorschriften, van voorbeelden van binnen natuurgebied toegelaten infrastructuren voor het beheer van het gebied en van kleinschalige infrastructuur die kan worden aangebracht ter verwezenlijking van de sociale, educatieve of recreatieve functie van het gebied, vereist dat in de normatieve stedenbouwkundige voorschriften zelf uitdrukking wordt gegeven aan het principe van de toelaatbaarheid van die infrastructuren, en van die ondergeschikte functie als na te streven doelstelling,²⁵ wat met betrekking tot het voormelde artikel niet het geval is.

²³ Temeer daar de toelichting bij dat artikel in dat opzicht niet overeenstemt met die bij andere, gelijkkluidende stedenbouwkundige voorschriften (zie de artikelen 10.6, 15.4, 20.1.2 en 21.1.2). Cf. ook het gebruik van de woorden “ondergrondse transportleiding” in de artikelen 1.2.3.1 (lees: “1.2.4.1”), 7.1.9, 8.3.1 en 17.1.5 van de stedenbouwkundige voorschriften.

²⁴ Cf. het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 ‘tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen’, bijlage, typevoorschrift 5.1, *in fine*.

²⁵ Cf. de artikelen 12.2.1, 14.2.1 en 16.2.1 van de stedenbouwkundige voorschriften, waar, overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 ‘tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen’, bijlage, typevoorschrift 7.1, voor natuurgebied een opgave van

Artikelen 10.5 en 10.6

23. De artikelen 10.5 en 10.6 van de stedenbouwkundige voorschriften dienen te worden vernummerd tot de artikelen 10.2 en 10.3. De verwijzing naar eerstgenoemd artikel in artikel 10.1.9.1, tweede lid, moet dan dienovereenkomstig worden aangepast.

Artikel 11.1.8.2

24. De formulering van het derde en het vierde streepje van artikel 11.1.8.2, vijfde lid, van de stedenbouwkundige voorschriften (“parkeren en parkeervoorzieningen”; “laden en lossen”) dient te worden afgestemd op de stedenbouwrechtelijke en niet op de verkeersrechtelijke aard van die bepalingen.

Artikel 13.2.2

25. Gelet op de aard van de gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen waarvoor de betreffende zone van deelgebied 13 specifiek wordt bestemd (universiteits- en hogeschoolcampus), dient in artikel 13.2.2, eerste lid, derde en vierde streepje, van de stedenbouwkundige voorschriften, behalve van “personeel”, wellicht ook melding te worden gemaakt van “studenten”.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

voorbeelden in de kolom met de toelichting, gepaard gaat met de vermeldingen in de kolom met de typebepaling voor de verordenende stedenbouwkundige voorschriften dat recreatief medegebruik een ondergeschikte functie is en dat het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur, gericht op de sociale, educatieve of recreatieve functie van het gebied is toegelaten voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het gebied niet wordt overschreden.